

Dominio público

Copyleft

Licenzas

Dereito de autor

Propiedade intelectual

Copyright

Autor/a

Plaxio

Propiedade industrial

Antecedentes (I)

- Primeiros exemplos de recoñecemento á creatividade e ao traballo intelectual (Grecia, 330 a.C.)
- Nacemento da imprenta (século XV). 1439 Johannes Gutenberg
- Incremento da produción e da reprodución
- 1710 primeira lei de propiedade intelectual. Estatuto da raíña Ana (14 + 14) (Reino Unido)
- España, 1763 : “O privilexio exclusivo de imprimir unha obra só podía outorgarse ao seu autor e debía negárselle a toda a comunidade secular ou regular”
- Necesidade de regulación
- Privilexios (monopolios de explotación)
- Dereitos de autor

Antecedentes (II)

- Convenio de Berna para a protección das obras literarias e artísticas, 1886
- Dereito de autor, Declaración universal de dereitos humanos de 1948
- Fúndase para administrar o Convenio de Berna, a Bureaux internationaux réunis pour la protection de la propriété intellectuelle (1893), actualmente Organización mundial da propiedade intelectual OMPI (1967)
- Aparecen as primeiras sociedades de dereitos, SAE (1899)
- O século XX, foi o século do Copyright, dos dereitos de autor e das patentes
- Dereitos de autor en España
  - 1987 (vida do autor/a máis 80 anos)
  - 1996 (vida do autor máis 70 anos)

Que é o dereito de autor?

Aquel que corresponde ao/á autor/a polo feito da súa creación

Dereito moral (non transferible)

- Autor/a: único/a, primixenio e perpetuo titular dos dereitos morais.
- Inalienable
- Imprescriptible
- Irrenunciabile
- Inembargable

Que é o dereito de autor?

Dereito patrimonial (transferible)

- Explotar de maneira exclusiva ou autorizar a outros a súa explotación (límite temporal)
- Venta
- Cesión
- Sucesión ou herencia (titulares ou causahabientes)

Criterios de protección do dereito de autor

- O dereito de autor protexe as **creacións formais** pero non as ideas.
- A **orixinalidade** ou individualidade é condición necesaria para a protección.
- A protección **non** depende do **valor** ou do mérito da obra, do seu destino o da súa forma de expresión.

Dereitos de explotación

Artigos 17- 21 LPI

- Dereito de reprodución
- Dereito de distribución
- Dereito de comunicación pública
- Dereito de transformación

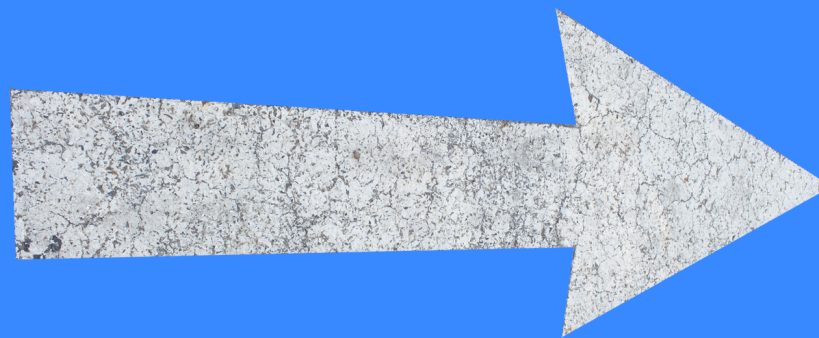
Outros dereitos

Artigo 24 LPI

- Dereito de participación: os autores de obras de arte gráfica ou plástica, tales como cadros, collages, pinturas, debuxos, gravados, tapices, cerámicas, obxectos de cristal, fotografías e pezas de vídeo arte, terán dereito a **percibir do vendedor** unha **participación** no prezo de toda revenda que das mesmas se realice tras a primeira cesión realizada polo autor.
- O dereito de participación recoñéceselle ao autor da obra e aos seus beneficiarios (derechohabientes) trala morte ou declaración de falecemento.

Duración da protección do DA en España

- A **vida do autor/a** e, a partir da súa morte, 70 anos. Agás para os autores/as falecidos antes do 7 de decembro de 1987, que son **80 anos**.

Dominio público

Artigo 41 LPI

-Situación na que quedan as obras artísticas e intelectuais tras o **vencemento** do prazo que dá dereito á súa explotación exclusiva polo autor/a ou os seus herdeiros/as, e que implica a liberdade de reprodución, representación ou edición.

-**Condicións** para o emprego das obras en dominio público:

- Extinción dos dereitos de explotación.
- As obras en dominio público poderán ser empregadas por calquera, sempre que se respete a súa autoría e a integridade da obra nos termos previstos na lexislación vixente.

Que é a propiedade intelectual?

- É unha **categoría xurídica** que nace para protexer as **creacións do ser humano** que son recoñecidas legalmente polos Estados.
- A propiedade intelectual confire ao autor ou autora as seguintes **facultades**:
  - Explotación económica ou desfrute
  - Disposición de difundir ou non difundir a obra
  - De ser recoñecido/a como autor/a da mesma
  - De modificación da obra e de impedir que se modifique
  - De retirar a obra da circulación ou da publicidade
  - De publicar outra retractándose da anterior, indemnizando, de ser o caso, a terceiros titulares de dereitos.
- Para gozar dos **beneficios** da propiedade intelectual é preciso inscribir a obra no rexistro da propiedade intelectual.

Funcións da propiedade intelectual

1. Protexer os dereitos dos creadores, que obviamente invertiron tempo, traballo e esforzo, e é digno que se recupere.

2. Estimular a produción de novas creacións.

Que protexe a propiedade intelectual?

Obras e títulos orixinais

Artigo 10 LPI

- 1. Son **obxecto** de propiedade intelectual todas as creacións **orixinais**, literarias, artísticas ou científicas expresadas por calquera medio ou soporte, tanxible ou intanxible, actualmente coñecido ou que se invente no futuro, comprendéndose entre elas:
  - a) Os libros, folletos, impresos, epistolarios, escritos, discursos e alocucións, conferencias, informes forenses, explicacións de cátedra e calquera outra obra da mesma natureza.
  - b) As composicións musicais, con ou sen letra.
  - c) As obras dramáticas e dramático-musicais, as coreografías, as pantomimas e, en xeral, as obras teatrais.
  - d) As obras cinematográficas e calquera outra obra audiovisual.
  - e) As esculturas e as obras de pintura, debuxo, grabado, litografía e as historietas gráficas, tebeos ou cómics, así como os seus ensaios ou bocetos e demais obras plásticas, sexan ou non aplicadas.

Que protexe a propiedade intelectual?

Obras e títulos orixinais

Artigo 10 LPI

- f) Os proxectos, planos, maquetas e deseños de obras arquitectónicas e de enxeñaría.
- g) Os gráficos, mapas e deseños relativos á topografía, á xeografía e, en xeral, á ciencia.
- h) As obras fotográficas e as expresadas por procedementos análogos á fotografía.
- i) O software.

- 2. O **título** dunha obra, cando sexa **orixinal**, quedará protexido como parte dela.

Que protexe a propiedade intelectual?

As obras derivadas

Artigo 11 LPI

• Sen o **prexuízo** dos dereitos de autor sobre a obra orixinal, tamén son obxecto de propiedade intelectual:

- As traducións e adaptacións
- As revisións, actualizacións e anotacións
- Os compendios, resumos e extractos
- Os arranxos musicais
- Calquera transformación dunha obra literaria, artística ou científica

Que non protexe a propiedade intelectual?

Exclusións

Artigo 13 LPI

- **Non** son obxecto de propiedade intelectual as **disposicións legais** ou reglamentarias e os seus correspondentes proxectos, as resolucións dos órganos xurisdiccionais e os actos, acordos, deliberacións e ditames dos organismos públicos, así como as traducións oficiais de todos os textos anteriores.

Esencia da propiedade intelectual

• Dereitos exclusivos:

- Empregar
- Vender
- Comercializar
- Licenciar
- Importar

Entidades de xestión da propiedade intelectual

-A LPI obriga á xestión colectiva dos dereitos de autor

-Existen 8 entidades privadas

- SGAE: músicos e editores
- CEDRO: escritores
- AGEDI: produtores musicais
- AIE: músicos, intérpretes e executantes
- AISGE: actores
- VEGAP: artistas visuais
- EGEDA: produtores audiovisuais
- DAMA: cineastas

-Forma xurídica: asociacións sen ánimo de lucro

Direccións e tarifas das entidades de xestión de dereitos de propiedade intelectual

Normativa de referencia

- Real decreto lexislativo 1/1996, do 12 de abril, polo que se aproba o texto refundido da Lei de propiedade intelectual, regularizando, aclarando e armonizando as disposicións legais vixentes sobre a materia.
- Lei 2/2019, do 1 de marzo, pola que se modifica o texto refundido da Lei de propiedade intelectual, aprobado polo Real decreto lexislativo 1/1996, do 12 de abril, e polo que se incorporan ao ordenamento xurídico español a Directiva 2014/26/UE do Parlamento Europeo e do Consello, do 26 de febreiro de 2014, e a Directiva (UE) 2017/1564 do Parlamento Europeo e do Consello, do 13 de setembro de 2017.
- Lei orgánica 3/2018, do 5 de decembro, de protección de datos persoais e garantía dos dereitos dixitais.

Rexistro da propiedade intelectual

- Normativa estatal e autonómica
- Normativa da Comunidade Autónoma de Galicia: Orde do 20 de novembro de 2001, da Consellería de Cultura, Comunicación Social e Turismo, pola que se establece o Rexistro da Propiedade Intelectual de Galicia, con sede en Santiago de Compostela, no Centro Superior Bibliográfico de Galicia como Rexistro Territorial Integrado no Rexistro Xeral da Propiedade Intelectual. [En liña]. Dispoñible en: <https://www.boe.es/boe/dias/2002/06/21/pdfs/A22576-22576.pdf> [Consultado 20-10-2021].
- Rexistro da propiedade intelectual en Galicia

Que é a propiedade industrial?

• Dereitos sobre as creacións intelectuais de carácter industrial e os signos distintivos da actividade empresarial.

- Creacións industriais

- Invencións
- Modelos de utilidade
- Deseños industriais
- Esquemas de trazado de circuitos integrados
- Secreto industrial

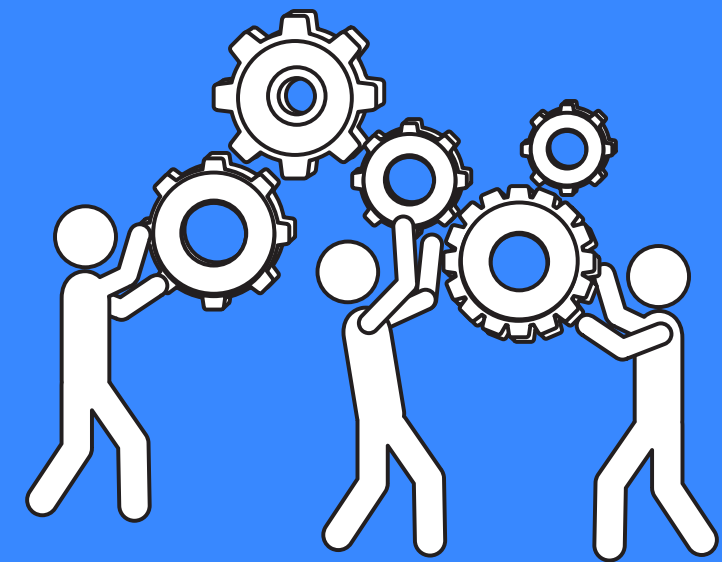
- Signos distintivos

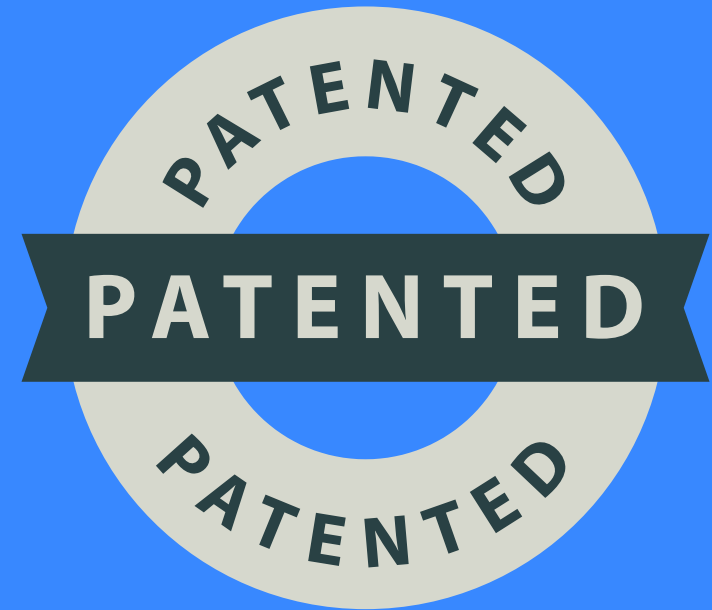
Que é a propiedade industrial?

1. Dereito de **explotación** exclusiva sobre os nomes comerciais, as marcas e as patentes, que a lei recoñece durante certo tempo.
2. Os **dereitos de propiedade industrial** permiten a quen os ostenta decidir quen pode usalos e como pode usalos. Teñen **duración variable** en función da categoría.
3. En España, o **organismo competente** é a Oficina española de marcas e patentes.

Categorías da propiedade industrial

- Patentes
- Topografías de produtos semicondutores
- Obtencións vexetais
- Marcas
- Deseño industrial

Requisitos de patentabilidade

- Unha invención só é patentable se é:
  - Novidosa e sen previa divulgación.
  - Distínguese por unha actividade inventiva non obvia a un experto na correspondente tecnoloxía.
  - Susceptible de aplicación industrial, isto é, que sexa fisicamente posible fabricar a invención.

Normativa de referencia

- Patentes e modedos: Lei 24/2015, do 24 de xullo, de Patentes
- Signos distintivos: Lei 17/2001 do 7 de decembro de Marcas
- Deseños industriais: Lei 20/2003, do 7 de xullo, de Protección xurídica do Deseño Industrial
- Topografías de semicondutores: Lei 11/1988, do 3 de maio de Protección xurídica das topografías dos produtos semicondutores

Que son as licenzas de contidos dixitais?

- Unha **licenza**, no ámbito dixital, é unha **autorización** que o/a autor/a dun contido dixital dá a outras persoas sobre o que poden ou non facer co antedito contido.
- Tipos de licenzas de contidos dixitais:
- Copyright: limita o emprego, modificación e distribución do contido ao autor/a do mesmo. Excepcións: dereito de cita.
- Copyleft: permite a calquera persoa o emprego, modificación e distribución, incluso para fins comerciais dun contido.
- Creative Commons: permiten a incorporación de certas limitacións, segundo a decisión do autor/a da obra.
- GNU GPL: ámbito do software (libre).

“Todas as obras teñen unha licenza. Sabemos que se non facemos explícita a licenza coa que publicamos a nosa obra, automaticamente ten reservados todos os dereitos, é dicir, un Copyright”.

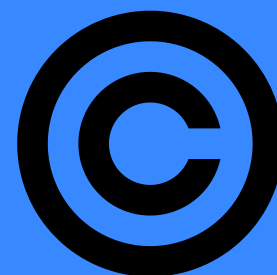
[En liña]. Disponível en:

https://www.edu.xunta.gal/centros/cafi/aulavirtual/pluginfile.php/40848/mod_resource/content/10/index.html *Atribución da propiedade intelectual, de Gloria Rivas e Agustín Carracedo. [Consultado 20-10-2022].*

Materiais dispoñibles na rede

Ten Copyright?

Non pode reproducir, distribuír, transformar ni publicar o material sen o permiso expreso do autor/a.

Ten unha licenza Creative Commons?

Pode copiar e distribuír o material e realizar as accións que non estean expresamente prohibidas pola licenza, **sempre que** se cumpran as condicións da mesma.

Pertence ao Dominio Público?

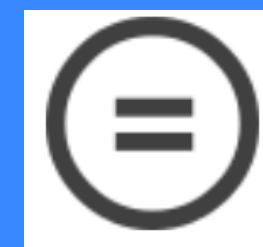

Pode reproducir, distribuír, transformar e publicar e publicar o material **libremente**, sempre que se respete a súa autoría e integridade.

Non indica nada?

Non pode reproducir, distribuír, transformar nin publicar o material **sen o permiso** expreso do/a autor/a.

- As licenzas Creative Commons BY (Atribución/recoñecemento da autoría) SA (Compartir igual) ND (Sen obra derivada) NC (Non comercial)

- Escolle o tipo de licenza Creative Commons que máis se axuste á túa obra.
<https://creativecommons.org/choose/>

Dominio público: https://creativecommons.org/choose/mark/details?lang=es_ES

- Compatibilidades entre licenzas
<http://www.riate.org/version/v1/recursos/navegablecursolicencias/compatibilidades.html>

- Rexistro dixital
<https://www.safecreative.org/>

Atribución da propiedade intelectual

- **Calquera** obxecto dixital publicado en Internet **ten dereitos** de propiedade intelectual, mesmo aqueles nos que non se indica ningunha licenza de autor. A lei de propiedade intelectual establece nese caso unha licenza Copyright, é dicir, todos os dereitos reservados.
- Afortunadamente existen **outras licenzas**, como as Creative Commons, que combinando os 4 dereitos Atribución (BY), Compartir igual (SA) Sen obras derivadas (ND) e Sen uso comercial (NC) orixinan varias licenzas, algunhas das cales permiten o uso deses recursos sempre que se respecten os dereitos reservados. [En liña]. Dispoñible en: https://www.edu.xunta.gal/centros/cafi/aulavirtual/pluginfile.php/40848/mod_resource/content/10/index.html [Consultado 20-10-2022].

Que podo facer cun material licenzado con CC BY-SA?

PODO...

Usalo
 Copialo
 Distribuílo
 Mostralo
 Exhibilo publicamente
 Modificalo
 Desenvovelo
 Combinalo con outros materiais
 Utilízalo para fins comerciais

SEMPRE QUE...

- Recoñeza a autoría do material, indicando o **nome do creador/a** e incluíndo **ligazón ao material orixinal e ligazón á licenza**.
- Difunda a miñas contribucións (no caso de que remesture, transforme ou cree a partir do material) baixo a **mesma licenza que o orixinal (CC BY-SA)**.

Como citar

Libros

Revistas

Xornais

Artigo de enciclopedia

Artigo ou capítulo dun libro

Artigo dunha páxina web

<https://www.scribbr.es/citar/generador/apa/>

Recomendacións para a cita do material multimedia

- No caso de imaxes, vídeos, ficheiros multimedia doutros autores, poñeremos o **autor** ou **autora**, o **título** (se o ten), a **fonte** orixinal e a **licenza** da obra. Por exemplo:

- Por exemplo, este pé dun vídeo: *Nina Paley Copying Is Not Theft*.
En Vimeo con licenza CC BY-SA